

GEORGIAN WINE EXPORTS TO THE INTERNATIONAL MARKET AND WINE TOURISM OF GEORGIA

Lali Titilokashvili, Tamari Gelashvili

TSU Bachelor 3^d year Students;
Faculty of Social and Political Sciences;

RESUME

Our article is about exporting Georgian wine to the international market. Wine export will be discussed in dynamics and depending on the existing external and domestic factors. We will talk about what measures are being implemented by the Government of Georgia for popularizing Georgian wine and what impact these events have in order to increase its awareness on the international market. We will talk about which countries are Georgia's biggest partners in exporting wine. We will also familiarize you with the modern type of tourism and show its importance to Georgia. Wine tourism is a growing and promising field in Georgia due to the abundance of wine species, peculiarities of relief, food and folklore diversity. Finally, we will talk about the challenges that are facing this field and have a great impact on its development.

Key Words: Wine, Export, Georgian, Market, Tourism.

ისლამური სახელმწიფო: ეკონომიკური ძლიერების განმავირობებელი ფაქტორები

მარიამ თოფჩიშვილი, ნინო კალაძე
თსუ ბაკალავრიატის სტუდენტები

რეზიუმე

„ერაყისა და ლევანტის ისლამური სახელმწიფო“ (ISIS), რომელიც გაერომ ტერორისტულ ორგანიზაციად აღიარა და ადამიანის უფლებების მასობრივ დარღვევაში დაადანაშაულა, რამდენიმე წელია რაც ძალას იკრებს და მიუხედავად საერთაშორისო საზოგადოების წინააღმდეგობისა კვლავ მოქმედ ტერორისტულ დაჯგუფებად რჩება. ორგანიზაციის რამდენიმე ლიდერის განცხადებით, ისინი ჯიჰადამდე ჯორჯ ბუშის საპრეზიდენტო მმართველობის დროს, 2003 წელს ერაყში განხორციელებულმა ინტერვენციამ მიიყვანა. ამასთან, ისინი აცხადებენ, რომ ტერორისტთა გრძელვადიან მიზანია ლევანტის შეერთება, რომელიც მოიცავს სირიას, ლიბანს, თურქეთს, ისრაელს, პალესტინას, იორდანias და ეგვიპტეს.

ისლამურმა სახელმწიფომ თავისი არსებობის მანძილზე შეძლო ფინანსური და სამხედრო ძლიერების მიღწევა, რაც შემდეგი მიზეზებითაა განპირობებული: ისინი აკონტროლებდნენ ნავთობის საბადოებს აღმოსავლეთ სირიაში, ენეოდნენ არქეოლოგიური არტეფაქტების ქურდობასა და შემდგომში მათ გაყიდვას, მოსულის ინტერვენციის დროს ბანკებიდან და სამხედრო დანესებულებებიდან იტაცებდნენ ფულს, იღებდნენ გამოსასყიდს გატაცებულებისა და ინფორმაციის სანაცვლოდ, იღებდნენ დაფინანსებას სხვადასხვა სახელმწიფოებისგან (კატარი, საუდის არაბეთი); ამ ყოველივემ ტერორისტული ორგანიზაციის ეკონომიკური გაძლიერება განაპირობა.

ზემოხსენებულიდან გამომდინარე საკვლევი კითხვა შემდეგნაირად ფორმირდება: რამ განაპირობა ISIS-ის ეკონომიკური გაძლიერება?

საინტერესოა ის ფაქტიც რომ, ერაყის ომის დროს, ადამი-

ანთა უმრავლესობა ისლამური სახელმწიფოს მემბოხეთა ჯგუფს შეუერთდა, რათა ებრძოლა დასავლური ძალების წინააღმდეგ, ამასთან, როგორც აშშ-ს თავდაცვის მდივანმა ეშტონ კარტერმა განაცხადა ისლამური სახელმწიფო არის სოციალური მედიით მოქმედი ტერორისტული ჯგუფი, რაც ხელს უწყობს ინფორმაციის სწრაფად გავრცელებას და ეხმარება ISIS-ს წვერთა რეკრუტირების პროცესში.

ასევე, ისლამური სახელმწიფო მიმზიდველია სხვადასხვა ქვეყნისათვის, ვინაიდან მის ქმედებებს იყენებენ საკუთარი ეროვნული ინტერესების მიღწევის პროცესში.

ნაშრომი ძირითადად ეყრდნობა მეორეულ და მესამეულ წყაროებს, სხვადასხვა უცხოურ სტატიას, კვლევას და გავლენიან საინფორმაციო გამოცემებს, რაც მეტ სანდოობას შესძენს ნაშრომს. საინტერესოა კვლევის გაგრძელება ამ მხრივ, ვინაიდან ისლამური სახელმწიფო კვლავ რჩება ერთ-ერთ ყველაზე საშიშ და გავლენიან ტერორისტულ დაჯგუფებად.

საკვანძო სიტყვები: ისლამური სახელმწიფო, ეკონომიკური ძლიერება, არტეფაქტებით ვაჭრობა, ადამიანებით ვაჭრობა, ტერორიზმი, მოსულის ოპერაცია.

ძირითადი ტექსტი

მსოფლიო ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის ახალ ფაზაში გადავიდა მას შემდეგ, რაც საერთაშორისო ასპარეზზე გამოჩნდა ახალი ძალა მსოფლიო ტერორიზმის ისტორიაში ერთ-ერთი ყველაზე ძლიერი ტერორისტული ორგანიზაცია „ერაყისა და სირიის ისლამური სახელმწიფო“ (ISIS). აბრევიატურა ISIS ინგლისურია და აღნიშნავს „ერაყისა და აღ-შამის/“დიდი სირიის“ ისლამურ სახელმწიფოს“. „შამ“-ი ისტორიულად ხმელთაშუა ზღვის აღმოსავლეთ სანაპიროს ტერიტორიებს მოიცავდა, რომელსაც ევროპაში „ლევანტის“ სახელით იცნობენ (ამიტომაც იმავე „სახელწიფოს“ ხანდახან ISIL-ს უწოდებენ). სწორედ ლევანტის შეერთება, წარმოადგენს ორგანიზაციის გრძელვადიან მიზანს. ლევანტის ტერიტორია კი შემდეგ სახელმწიფოებს მო-

იცავს: ეგვიპტე, სირია, ისრაელი, ლიბანი, პალესტინა, იორდანია და თურქეთი.

შექმნის წინაპირობა: ორგანიზაციის რამდენიმე ლიდერის განცხადებით, ისინი ჯიჰადამდე ჯორჯ ბუშის საპრეზიდენტო მმართველობის დროს, 2003 წელს, ერაყში განხორციელებულმა ინტერვენციამ მიიყვანა. საქმე იმაში მდგომარეობს, რომ 2003 წელს ერაყში დასავლეთის კოალიციის შეჭრას და სადამ ჰუსეინის დიქტატორული რეჟიმის დამხობას შედეგად ქაოსი მოჰყვა. 2003 წლამდე მმართველი პარტიის „ბაას“-ის აქტივისტებმა მარგინალიზაცია განიცადეს, რამაც საბოლოო ჯამში სუნიტური ელიტის შიიტური ელიტით ჩანაცვლება გამოიწვია. ამასთან ერაყის მოსახლეობის უმეტესობა შიიტია, რომელებიც სადამ ჰუსეინის მმართველობის დროს დისკრიმინაციას განიცდიდნენ. რეგიონის დესტაბილიზაციის შემდეგ კი შიიტებმა დაიწყეს სუნიტების ჩაგვრა. სუნიტების მდგომარეობის ასეთმა უეცარმა ცვლილებამ დ ყოველგვარ საქმიანობისგან მათმა ჩამოშორებამ ნოყიერი ნიადაგი შეუქმნა რადიკალური იდეების აღზევებას.

ამგვარი რადიკალური იდეების რეალობაში განხორციელების პროცესს სათავეში ჩაუდგა “იორდანელი აბუბ მუსად აზ-ზარკავი, რომელიც 2002 წლიდან ორგანიზაცია “ერთლმეთიანობა და ჯიჰადი“-ს ხელმძღვანელი იყო.” (BBC News.2015.) ერაყის ომის დაწყებიდან ერთი წლის შემდეგ მან ნდობა გამოუცხადა ოსამა ბინ-ლადენს და ჩამოაყალიბა “ალ-ქაიდა ერაყში” დაჯგუფება, რომელიც ერთ-ერთ მთავარ ძალად იქცა ომის დროს საერთაშორისო კოალიციასთან საბრძოლველად. ზარკავის სიკვდილის შემდეგ, 2006 წელს, 11 რადიკალი დაჯგუფებისაგან შეიქმნა მისი შვილობილი ორგანიზაცია “ერაყის ისლამური სახელმწიფო”. თუმცა მან წარმატება ვერ მოიპოვა, რადგან ამერიკელმა მეზობლებმა ის ძალიან შეავიწროვეს, 2010 წელს კი მას სათავეში აბუ ბაქრ ალ-ბაღდადი ჩაუდგა და დაიწყო ბრძოლა მისი გაძლიერებისათვის. 2011 წელს დაიწყო პოპულარული ამბოხება ბაშარ ალ-ასადის წინააღმდეგ და ვინაიდან სირიაში მმართველი ელიტა ალავიტები, ანუ შიიტების ერთ-ერთი სექტა

იყო, ისლამურმა სახელმწიფომ ასადის წინააღმდეგ ომში მონაწილეობის მიღება გადაწყვიტა. მოგვიანებით ბალდადმა ტერორისტულ ჯგუფს სახელი შეუცვალა და ისლამური სახელმწიფო ერაყი და სირია დაარქვა, რაც ხაზს უსვამდა ამ ჯგუფის დიდ ამბიციებს.

უკვე 2013 წელს ორგანიზაციამ რამდენიმე მასშტაბური ტერორისტული თავდასხმა მოაწყო ერაყში. “2014 წლის აგვისტოში კი, მას შემდეგ რაც ISIS -მ დომინოს პრინციპით აიღო მოსული და სხვა ქალაქები, ისლამური სახელმწიფოს მეთაურმა აბუ ბაქრ ალ-ბალდადმა თავი ხალიფად გამოაცხადა და ყველა მუსლიმის მორჩილება მოითხოვა. „(BBC News.2015.)

ისლამური სახელმწიფოს მიზანი: ისლამური სახელმწიფოს ერთ-ერთ მთავარ მიზანს წარმოადგენს ერაყის მთავრობის დამხობა და ხალიფატის შექმნა. „მე-8 საუკუნის ბალდადის სახალიფოს რემინისცენციაა სწორედ, ის შავი სამოსი და შავი დროშა რომელსაც ჯიჰადისტები ატარებენ, ვინაიდან სახალიფოს დროშა შავი ფერისა იყო.“ (BBC News.2015.) ხოლო რაც შეეხება მათ მთავარ, გრძელვადიან მიზანს, ეს ლევანტის შეერთებაა, რომელიც მოიცავს ეგვიპტეს, სირიას, ისრაელს, ლიბანს, პალესტინას, იორდანias და თურქეთს.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ „მუსულმანებისათვის ე.წ. არმაგედონის ადგილად, სირიის ქალაქი დაბიკი მიიჩნევა, რომელიც თურქეთის საზღვრიდან 10 კილომეტრითაა დაშორებული. ისლამური სახელმწიფოს მიზნების თანახმად სწორედ აქ უნდა გაიმართოს ლევანტის შექმნისათვის წარმოებული უკანასკნელი ბრძოლა.“ (Wedeman 2017.)

გარდა ამისა ისლამური სახელმწიფოს, ისევე როგორც ყველა სხვა ტერორისტული ორგანიზაციის ზოგადი მიზანი ისლამის-ერთადერთი ჭეშმარიტი რელიგიის საყოველთაოდ გავრცელებაა, ამ ყოველივეს გამოხატულებაა თეთრი წარწერა ISIS-ის დროშაზე: “არ არს ღმერთი გარდა ალაჰისა“. (BBC News.2015.)

ისლამური სახელმწიფოს ძლიერების განმაპირობებელი ეკონომიკური ფაქტორები:

ვინაიდან ყველაზე დიდი ტრანსფორმაცია ისლამურმა სახე-

ლმწიფომ 2014 წელს განიცადა და სწორედ ამ პერიოდიდან იქცა საერთაშორისო ურთიერთობების მნიშვნელოვან აქტორად, მისი გაძლიერებაც აღნიშნულ პერიოდს უნდა დაუკავშიროთ. აქ კი უპირველესად აღსანიშნავია სირიის კრიზისი. „ისლამური სახელმწიფო“ სირიაში ებრძვის პრეზიდენტ ბაშარ ალ-ასადს, რომელიც თავის გარემოცვასთან ერთად ალავიტების რელიგიურ სექტას ეკუთვნის (ალავიტებს შიიტებად მიიჩნევენ, თუმცა ეს სადავო საკითხია). სირიაში არსებულმა ქაოსმა ხელი შეუწყო იმას, რომ ტერორისტების მფლობელობაში გადასულიყო საკმაოდ დიდი მოცულობის ტერიტორიები, მათ შორის ნავთობით მდიდარი ადგილები. იქიდან გამომდინარე, რომ ტერორისტებს სირიის ჩრდილოეთ ნაწილები ეკავათ, ადვილად ხდებოდა ნავთობის გადატანა თურქეთში, „სადაც ისინი ნავთობს საერთაშორისო ბაზარზე არსებულ ფასთან შედარებით ძალიან იაფად დაახლოებით 25-60 დოლარად ყიდდნენ, მაშინ როდესაც ერთი ბარელი „შავი ოქროს“ საბაზრო ფასი 100 დოლარზე მეტი იყო. 2014 წლისთვის, მაგალითად, ნავთობიდან ორგანიზაციის დღიური შემოსავალი დაახლოებით 3 მილიონ დოლარს შეადგენდა.“ (Lock,2014)

ამავე პერიოდს დაემთხვა ისლამური სახელმწიფოს მოსულში შეჭრა. მოსული ბაღდადიდან 400 კილომეტრში მდებარე ქალაქია ერაყში. ისლამური სახელმწიფო მოსულში 2014 წლის 6 ივნისს შეიჭრა და რამდენიმე საათში დაიკავა ქალაქი. „მოსულში ISIS-მ გაძარცვა ცენტრალური ბანკი და სხვა ლოკალური პატარა ბანკები, სადაც რამდენიმე ასეული მილიონი დოლარი ინახებოდა.“ (Shabi.2015).მოსულსა და ერაყში ტერორისტებმა ასევე გაძარცვეს ადგილობრივი მუზეუმები და გაიტაცეს არქეოლოგიური არტეფაქტები, რომელთა გაყიდვითაც ორგანიზაციამ მნიშვნელოვანი ფინანსური რესურსი მიიღო. „სწორედ მოსულის ოპერაციისას აშშ-ს სამხედროების მიერ დაკავებულ, ისლამური სახელმწიფოს წევრს აღმოაჩნდა ელექტორული მეხსიერების ბარათი, საიდანაც გაირკვა, რომ ორგანიზაციის ბიუჯეტი 2 მილიარდ დოლარს შეადგენდა.“(Shabi.2015)

ISIS-ის ეკონომიკური გძლიერების კიდევ ერთ ხელშემწყობ

ფაქტორს ტრეფიკინგი წარმოადგენს. ისინი ყიდიან ადამიანებს, ძირითადად ბავშვებსა და ქალებს. ამასთან ხშირია გატაცებისა და გამოსასყიდის მოთხოვნის ფაქტები.

მებრძოლთა რაოდენობა: 2015 წლის თებერვალში ამერიკული დაზვერვის შეფმა ჯეიმს კლეპპერმა განაცხადა, რომ ISIS-ისთვის დაახლოებით 20-დან 32 ათას მებრძოლამდე იბრძვის სირიასა და ერაყში. თუმცა მან ისიც აღნიშნა, რომ რიგები მნიშვნელოვნად შემცირდა საერთაშორისო კოალიციის მიერ განხორციელებული ავიაიერიშების შემდეგ. ამერიკული მხარის მტკიცებით, 2014 წლიდან შეტევებს 10 000-მდე მებრძოლი ემსხვერპლა. დანაკარგის კომპენსირებისთვის ISIS-მა საკუთარი რიგების შევსება ძალის გამოყენებით დაიწყო.

აქვე უნდა აღინიშნოს იდეოლოგიური გავლენაც, ერაყის ომის დროს, ადამიანთა უმრავლესობა ისლამური სახელმწიფოს მეთაურობითა ჯგუფს შეუერთდა, რათა ებრძოლა დასავლური ძალების წინააღმდეგ, ამასთან, როგორც აშშ-ს თავდაცვის მდივანმა ეშტონ კარტერმა განაცხადა ისლამური სახელმწიფო არის სოციალური მედიით მოქმედი ტერორისტული ჯგუფი, რაც ხელს უწყობს ინფორმაციის სწრაფად გავრცელებას და ეხმარება ISIS-ს წევრთა რეკრუტირების პროცესში.

დასკვნა

ისლამურმა სახელმწიფომ ძლიერების მოპოვება რამდენიმე მნიშვნელოვანი ფაქტორის გამო შეძლო. იგი აკონტროლებს ნავთობის საბადოებს, მის სახელთანაა დაკავშრებული არქეოლოგიური არტეფაქტების მოპარვა და შემდგომში მათ გაყიდვა, მოსულში შეჭრის შედეგად მათ ბანკებიდან და სამხედრო დანებსებულებებიდან მიიტაცეს ფული, იღებენ გამოსასყიდს გატაცებებისა და ინფორმაციის სანაცვლოდ, დაფინანსებას სხვადასხვა სახელმწიფოებისგან (კატარი, საუდის არაბეთი); ამასთან ისლამური სახელმწიფო ფლობს მნიშვნელოვან ადამიანურ და სამხედრო რესურსს და ძლიერ იდეოლოგიურ პროპაგანდას ეწევა წევრთა რეკრუტირებისთვის.

დასკვნის სახით უნდა ვახსენოთ ისიც, რომ ტერორიზმის სა-

კითხში ექსპერტების თანახმად ისლამური სახელმწიფო 2017 წელს უნდა განადგურებულიყო, თუმცა ეს ასე არ მოხდა. მართალია მუდმივმა თავდასხმებმა დაასუსტა დაჯგუფება, თუმცა ის კვლავ არსებობს და ამის ნთელი დასტურია 28 ნოემბერს ეგვიპტეში მეჩეთზე თავდასხმა.

გამოყენებული ლიტერატურა/ REFERENCES:

1. Wedeman Ben.2017. On the frontline of ISIS' last stand in Iraq. CNN News. <http://edition.cnn.com/2017/05/14/middleeast/mosul-final-phase/index.html>
2. Bronstein Scott and Griffin Drew.2014. Self-funded and deep-rooted: How ISIS makes its millions. CNN News. <http://edition.cnn.com/2014/0/06/world/meast/isis-funding/>
3. Shabi Rachel.2015. Looted in Syria – and sold in London: the British antiques shops dealing in artifacts smuggled by Isis. The guardian news. <https://www.theguardian.com/world/2015/jul/03/antiquities-looted-by-isis-end-up-in-london-shops>
4. Lock Helen.2014. How Isis became the wealthiest terror group in history. Independent news.<http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/how-isis-became-the-wealthiest-terror-group-in-history-9732750.html>
5. Shaw Jessica Marmor.2015 The countries where ISIS finds support, in two charts. Marketer watch. <http://www.marketwatch.com/story/the-countries-where-isis-finds-support-in-two-charts-2015-11-18>
- 6.BBC News.2015. What is Islamic state. <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-29052144>
7. Nytimes. 2014. „Enforcer at Treasury Is First Line of Attack AgainstISIS“.. https://www.nytimes.com/2014/10/22/business/international/enforcer-at-treasury-is-first-line-of-attack-against-isis.html?_r=1
8. Jstore. 2016. ISIS, Heritage, and the Spectacles of Destruction in the Global Media <https://www.jstor.org/tc/accept?origin=/stable/pdf/10.5615/neareastarch.78.3.0170.pdf>.